

Hymne til Aton

Amenhotep d. 4. var farao 1379-1362 f.Kr. i det 18. dynasti. Han reformerede statsreligionen, således at solguden Aton blev ny overgud. Selv ændrede han navn til Akhenaton ("Den, som er god for Aton") og flyttede sin residens fra Theben til en ny hovedstad Akhetaton ("Atons horisont"), i dag Tell el'Armana. Herunder uddrag af Akhenatons store solhymne gengivet i en gravindskrift i Ejes grav i Tell el'Amarna. Eje var kongens nærmeste rådgiver.

10 [...] Du kommer til syne skøn i himlens horisont, du levende Aton, livets ophav. Når du står op i den østlige horisont, fylder du alle lande med din skønhed. Når du er yndig og stor og strålende og ophøjet over alle lande, omslutter dine stråler landene indtil grænsen af alt det, du har skabt. Du er Re, du trænger ud til deres grænser, og du betvinger dem for din elskede søn.¹ Selv om du er fjern, så er dine stråler på jorden, og du er for menneskenes ansigt, mens de beskuer din vandring.

15 Når du går ned i den vestlige horisont, er jorden i mørke, som var den død. Man sover i kamrene med tilhyllet hoved; det ene øje ser ikke det andet. Alle deres sager, som er under deres hoveder, stjæles, uden at de mærker det. Enhver løve kommer ud af sin hule, alle slanger bider, thi mørket er deres baghold, og jorden tier, og deres skaber hviler i sin horisont.

20 Når du ved daggry stråler i horisonten og skinner som Aton om dagen, fordriver du mørket og skænker dine stråler. Så er de to lande i fest, man vågner og står på sine fødder — du har oprejst dem — man vasker sine lemmer og griber sine klæder, deres hænder tilbeder din tilsynkomst, hele jorden udfører sit arbejde. Alt kvæg er tilfreds med sin græsgang, træer og urter grønnenes, fuglene flagrer ud af deres reder, deres vinger tilbeder din ka.² Alle dyr springer på deres ben, alt flyvende og flagrende lever, når du bestråler det. Skibene sejler mod nord og mod syd, fiskene i floden springer op mod dig, dine stråler er endog nede i oceanet.

25 Du er den, der giver vækst til kvindens frugt, der skaber sæd i manden, der giver liv til sønnen i moders liv, der beroliger ham, så at han ikke græder, du amme i moderlivet. Du giver livsånd for at levendegøre alt, hvad du har skabt.

30 Når det kommer frem af moders liv til lyset på fødselsdag, åbner du hans mund med det første skrig, og du bereder ham hans underhold. Når kyllingen i ægget pipper i skallen, giver du den livsånd i dets indre for at levendegøre den. Du giver den dens fulde vækst, så at den inde i ægget sønderbryder det. Når den er kommet ud af ægget for at pippe af fuld kraft, løber den bort på sine ben, så snart den er kommet ud deraf.

35 Hvor mangfoldigt er det, du har skabt! Det er skjult for synet, o du eneste gud, hvis lige ikke findes. Du skabte jorden efter din vilje, da du var alene, med mennesker, kvæg, alle vilde dyr, alt som er på jorden, der går på sine fødder, det der er foroven, som flyver på sine vinger, fremmedlandene Syrien og Etiopien og Ægyptens land. Du sætter hver person på hans plads, og du bereder deres underhold, så enhver har sin føde, og hans livstid er beregnet. Tungerne er adskilte med hensyn til sprog, menneskenes skikkelser ligeså, deres hud er forskellig, thi du son-

40 drer mellem fremmedfolkene.

Du skaber Nilen i underverdenen; du bringer den hid efter dit behag for at give menneskene liv. [...]

¹ *Din elskede søn*: dvs. farao, Akhetaton.

² *Ka*: Ægypternes betegnelse for den kraft, der har bolig i et levende væsen

Skønt du er i mit hjerte, er der ingen, der kender dig undtagen din søn Nefer-kheperu-re'-ua-n-re'u.³ Lad ham være kyndig i dine planer og din kraft. [...] Alt blomstrer for kongen, siden du grundlagde jorden og oprejste det for din søn, der er udgået af dit liv, kong Akhenaton og hans gemalinde Nefertiti.⁴

5

Hymne til Aton: P. Tuxen: *Religiøse tekster fra det gamle Ægypten*, Kbh. (1921) s.59ff. samt J. Rosenløv efter J. B. Pritchard: *The Ancient Near East*, vol. 1. Princeton (1958) s. 226ff.

³ "Res skikkelser er skønne, Res enbårne" (dvs. Akhenatons "store navn")

⁴ Gravskriftens slutning har kongens udførlige titulatur. Eje var præst og kongens nærmeste rådgiver (gift med kongens amme). Eje, der bl.a. senere var Akhenatons svigersøn Tut-ankh-Amons rådgiver (og sørgede for hans begravelse), besteg selv tronen efter Tut-ankh-Amons død (o. 1323) og regerede til sin død (o. 1319).